

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 8.

V Ljubljani, v soboto 23. februarja 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrlet 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od ure 3—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Boj ali mir?

Bilo je nekaj dni pred zadnjimi državnoborskiimi volitvami, ko sva se z nekim poštenim možem pogovarjala o tem in onem in seveda tudi o volitvah. „Jaz ne bom volil ne vašega kandidata, ne liberalnega“, mi je dejal, „ker se mi ta strankarski boj na Kranjskem stedi, in ker sta obe stranki krivi prepira. Surevost je na obeh straneh enako velika“. To je bil kranjski Slovenec, ne duhovnik. Takih, ki bi te njegove besede in napačne nazore podpisali, je na Kranjskem žalibog še precejšno število.

Med izvenkranjskimi Slovenci veliko različnih rodoljubov odločno obsoja naš boj.

Tudi Hrvatje obsojajo skoro soglasno razdvojenje Slovencev. Hrvatski list „Obzor“ se ne more načuditi, kako da ne marajo naši katoliški poslanci stopiti v klub, v katerem sede „na krščanski podlagi“ dr. Tavčar et consortes.

Glej torej, krščansko misleča stranka, koliko sodnikov imaš, in obsojajo te vsi ti sodniki. Za liberalno stranko imajo vsi imenovani sodniki le opravičevanja. „Res je že predaleč zašla, pa kdo bi ji zameril“, tako jo opravičujejo; „kdo bi ji zameril, saj se samo brani, saj jo izzivajo“. Za te, katoliška stranka, ni opravičenja, za te je le obsodba! Tvoj fanatizem je kriv vsega zla na Slovenskem. Skleni z liberalci mir, in slovenski narod bo otet.

Mir! Sladka beseda. Toda lahko si je mir misliti, lahko je o njem govoriti, pisati ali ga opevati, a težko, težko je besedo mir spraviti v življenje. Ko bi bil človek, ki je nositelj miru, mašina, s katero se da narediti, kar komu drago, potem bi bilo z mirom že drugače. Toda človek ni mašina. Zato je treba pri vseh vprašanih računati s človekom, kakoršen je. In v vsakem človeku najdemo neprestan boj med hudim in dobrim. Če pa je boj že v posameznem človeku,

kako bi mogel biti mir v taki množici ljudi, kakor je celi narod? Poglejmo po svetu! Kateri olikanih narodov pa je brez strank? In če drugi narodi nimajo v sebi miru, zakaj naj bi bil izvzet edini narod slovenski? Pa so že taki čudaki na svetu, da imajo tisto slepo naziranje o svojem narodu, kakor kaki stariši o svojih otrocih, o katerih si še kaj hudega misliti ne morejo, in imajo vsako tožbo zoper nje za obrekovanje.

Ali je torej mir na Slovenskem popolnoma nemogoč? Poglejmo! Katera so pglavitna načela obeh vojskujočih strank? Katoliška narodna stranka se drži načela, da je resnica le v katoliški cerkvi, načelo liberalne stranke je to, da dogme katoliške cerkve niso resnica, in da so zato ovire pravega napredka. Katoliška stranka vidi rešitev slovenskega naroda v združenem delovanju narodov, liberalna stranka te zadrage pobija z vsemi silami.

Načela obeh strank so torej v istem razmerju, kakor voda in ogenj. Mir je mogoč le tedaj, če ena stranka popusti svoja načela in se oklene načel sovražne stranke. Katoliška stranka svojim načelom ne more postati nezvesta. Odstopiti od svojih načel bi bilo za katoliško stranko toliko, kakor zatajiti vero in izdati narod na milost in nemilost tujemu kapitalu. Preostaja torej le še, da liberalna stranka sprejme katoliška načela. Kadar bo ta stranka postavila načelo, da se mora vsak Slovenec v svojem mišljenju dati voditi katoliški dogmatiki in v svojem delovanju katoliški morali, kadar bo priznala potrebo združne organizacije med Slovenci, tedaj bomo vsi Slovenci eno, tedaj bo zavladal med nami mir.

Do tega pa ne bo prišlo še kmalu. Ta mir je sicer mogoč, toda mogoč le v daljni, daljni bodočnosti, in more biti le sad intenzivnega boja, v katerem bo liberalizem popolnoma strt.

Prav zato pa so tisti, ki vedno kličejo „mir, združenje“, najhujši sovražniki miru, ker zadržujejo zmago krščanske misli. Na Kranjskem so še pred malo leti mnogi trdili, da ni pri nas liberalizma. Mnogi duhovniki so se rajši skregali s teboj, kakor priznali, da nas ločijo načela. Sedaj nihče ne dvomi več o tem, in stranka se sama imenuje liberalno. Ko smo bili na Kranjskem že vsi prepričani, da bivajo med nami pravi pristni liberalci, so na Goriškem še vedno mislili, da se gre za same osebnosti. Sedaj tudi tam že vedo, pri čem so. In vendar so na Štajarskem in na Koroškem v kljub tem žalostnim skušnjam še možje, tudi duhovniki, ki hočejo družiti ogenj in vodo. Ali res prej ne bodo verjeli, dokler jih ne izučijo lastna skušnja?

Kaj naj odgovorimo Hrvatom? Mi ljubimo Hrvate kot svoje brate. Njihovo veselje je naše veselje, njihova žalost naša žalost. In zato nas boli, da nas obsojajo. Vemo, da ne delajo tega iz zlobnega namena, ampak zato, ker nas ne poznajo. Razmere med Hrvati so vse drugačne, in po svojih razmerah presojajo naše razmere. Na Hrvatskem se veliko govori „o mili liepi domovini“, in o sovragih te domovine, govori se mnogo, a stori se za domovino malo. Služboval sem na hrvatski meji in sem imel priliko spoznavati hrvatsko duhovstvo, svetno inteligenco in ljudstvo. Inteligenca in duhovstvo živita v slogi, a med tema in ljudstvom je velik prepad. Lepo je videti, kako se pri tej in oni slovesnosti zbere duhovska in svetna inteligenca, slišati, kako se vrste govori, polni samih rožic, kako se prisega domovini zvestoba do smrti. Toda ob teh lepih napitnicah umira domovina. Bilo je pred nekaj leti. V nekem kraju na Hrvatskem je župnik v družbi prijatelja obhajal svoj god. Isti dan je prišel „nadzornik“ nadzorovat šolo in se je tudi vdeležil godovanja. Napil je v krasnih besedah lepi hrvatski domo-

O modernem zvezdoznanstvu.

V „Kat. domu“ govoril G.

(Dalje.)

Na temelju imenovanih peterih iznajdb je v minulem stoletju zvezdoznanstvo nepričakovano uspešno delovalo in odkrilo svetu mnogo novega. Pcučilo nas je o velikosti solnca, lune in planetov. Zvezdoslovci so izračunali razdalje planetov od zemlje in od solnca, ter razdaljo zvezd stalnic od nas. Izračunali so hitrost s katero se gibljejo zvezde, proučili so pota po katerih krožijo. Sploh so v minulem stoletju zvezdoslovci razložili skoro vse, kar so v starih časih zvezdoslovci na nebu videli, pa ne razumeli!

Novodobni zvezdoslovci imajo pa, kakor sploh vsi današnji učenjaki, popolnoma drugačno metodo, kakor nekdanji. Če se je včasih učenjak lotil svoje znanosti, obdeloval jo je splošno. N. pr. zvezdoznanec se je pečal z vsem, kar spada v zvezdoslovje, in ni študiral celo življenje le ene same zvezdice. To bi se mu bilo zdelo vse predolgočasno! Dandanes pa je drugače. Učenjak si dandanes najraje izbere eno samo malenkost in tisto potem študira, tehta, meri in popisuje celo življenje, če je treba.

Ravno taka je pri modernem zvezdoznanstvu. Učenjak zvezdoslovec si dandanašnji

najraje izbira posameznosti, malenkosti, n. pr. barvo ali velikost ene same drobne zvezdice, in se potem s to malenkostjo peča desetletja in desetletja, da, če je treba, napiše samo o tisti posameznosti debele bukve. Zaradi tega vidimo da dandanes izhajajo o zvezdoslovju večinoma le monografije, t. j. take knjige, ki obdelujejo samo eno posameznost iz zvezdoznanstva. Tudi to je znak modernega zvezdoslovja.

Toliko mimogrede o načinu, kako se dandanes zvezdoslovec peča s svojo vedo.

Veliki novodobni daljnogledi so odkrili razven novih zvezd tudi premnogo novih uganjk na nebu. Treba jih je bilo razvozlati, in tudi v tem so si moderni zvezdoslovci pridobili veliko zaslug.

O marsikaki zvezdi se je do najnovejšega časa mislilo, da sestoji iz enega samega telesa; daljnogledi pa so naposled pokazali, da sta ondi dve zvezdi skupaj. Dolgo časa so si zvezdoslovci ubijali glave, da bi dognali, v kakšni zvezi so te zvezde. In našli so, da se pri teh, tako imenovanih „zvezdah dvojčicah“, skoro vselej suče manjša okrog večje. Ali pa bo ta nauk obveljal za zmiraj, se še ne vé.

V daljnogledih se je pokazalo tudi veliko meglic, ki so zavzemale vedno isto mesto med zvezdami in so kazale vedno isto podobo. Nastalo je vprašanje: Kaj so te meglice? Ali so

res le plinasta telesa, to je megle, ali pa so to gruče zvezd, ki so vsled silne razdalje podobne megli? Daljnogledi na to vprašanje niso mogli odgovoriti. Razvozlala je to uganjko spektralna analiza, ki je tudi sad 19. stoletja. (Izšla sta jo Bunsen in Kirchhof okrog l. 1859.)

Kaj je spektralna analiza? — V cerkvi ste že dostikrat videli podolgaste, na tri ogle rezane steklene prizme, ki visijo od lestencev. Če posije solnčna luč skozi tako steklo, nastane na nasprotni steni mavrica (latinsko spektrum). Če pa posveti skozi to prizmo petrolejeva luč, nastane na nasprotni steni drugačna mavrica, kakor ona od solnčne luči. Sploh se napravi od vsake luči drugačna mavrica, tako da je fiziku treba samo pogledati mavrico, in precej vé, kakšna je luč, ki povzročuje dotično mavrico. Raziskavanje s pomočjo spektra (mavrice) se imenuje spektralna analiza. S pomočjo spektralne analize so določili naravo zvezdnih meglic. Nastavili so proti zvezdni meglici daljnogled, na katerem je bila pritrjena prizma, pokazala se je mavrica, ki je nastala vsled svetlobe one meglice, in iz te mavrice so spoznali zvezdoslovci, ali je kaka zvezdna megla res prava megla, ali pa je le gruča neštevilnih zvezd.

(Dalje prihodnjic.)

vini. Po godovanju je nadzoroval učitelja. Vse je bilo v redu, samo nekaj je našel pri učitelju. kar je imel za najhujši greh, namreč list „Obzor“. In zapretil je učitelju zavoljo lista z disciplinarno preiskavo. To je bila njegova ljubezen do domovine. — Pri neki drugi taki priliki je bilo navzočih več visokošolcev. Vsi so bili seveda navdušeni za domovino. Star Hrvat pa mi je dejal: „Vsi ti bodo enkrat kot uradniki najhujši Mažaroni.“ — Duhovniki in svetna inteligenca so pač združeni pri pojedinah in slavnostih, a ločeni so v cerkvi, kamor večinoma hrvatska inteligenca ne zahaja. Bilo je v nekem unijatskem župnišču. Mlad gospod postane pri vinu odkritosrčen in dá nekemu kranjskemu duhovniku: „Pustimo nevednemu ljudstvu vero, mi pa verujmo, kar hočemo“. Mislil je da ima pred seboj somišljenika. Tako se govori za domovino veliko, dela pa malo. Pri vsej tej navdušenosti pa gineva hrvatski narod. Koliko krivic mora kmet pretrpeti od raznih „načelnikov“ in drugih oblasti, pa ni nikogar, ki bi se zanj potegnil. Neki kmet je dejal: „Bolje je na Kranjskem umreti kakor na Hrvatskem živeti“

Tako je na Hrvatskem. S „I. hrvatskim katoliškim shodom“, katerega je dr. Tavčar napadal, se je pričelo še le živahnejše delovanje. V literaturi so Hrvatje res pred nami, a v socialnem oziru so še daleč za nami. In zato nas ne umejo. Nas obsojajo, doma pa ne vidijo razkola, katerega prežalostno podoba nam predstavlja njihov „sabor“. Mi se ne branimo sodbe. Mi le zahtevamo, da se nas sodi pravično, drugače nič. Da bo pa sodba pravična, je treba natanjko poznati obe stranki. In kakor se pri sodišču poleg tožnika in zatoženca zaslišijo tudi priče, tako smemo tudi mi zahtevati, da se v naši zadevi zaslišijo priče, in ne samo tožniki.

Liberalec Hribar obiskuje nadškofa Strossmayerja in on mu verjame vse. „Narod“ pa mejtem napada Stadlerja in piše, da duhovniki ne smejo nič govoriti o politiki. Dr. Tavčar podpiše „krščansko podlago“, in če mi pravimo, da za Tavčarjevo krščanstvo ne damo piškavega oreha, piše „Obzor“, da „nije ništa lakše, nego nekoga osumnjičiti radi neiskrenosti.“

Mi torej zahtevamo samo pravične sodbe, pardona ne maramo. Mi nikogar ne sumničimo. Naš boj je pošten, odkritosrčen. Vedoma nikdar ne rabimo neresnice v svojih časnikih, vedoma nikomur ne storimo krivice. Mogoče je, da se nam sporoči tu in tam kaka neresnica, česar pa ni kriva stranka, ampak dopisnik, ki prehitro verjame ljudski govorici.

Naš boj je pošten in pravičen. Borimo se za vero in narod s poštenimi sredstvi. Ljubezen do Boga in ljubezen do naroda slovenskega nam nalaga dolžnost, da se bojujemo tako dolgo, dokler ne zmagamo. Upamo, da zmagamo. Če pa v tem boju propademo, bo ta poraz smrt slovenskega naroda.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 21. februarja. (Nepriprisanost nemških sodnikov). V zadnjem času „Vahtarca“ s posebno vnemo dokazuje svojo dogmo o nepristranosti nemških sodnikov. Zbodlo jo je od več strani na površje spravljeno vprašanje: Kako je mogoče verjeti na nepristranost predsednika okrožnega sodišča, in državnega pravdnika, če ta dva v tako ljutem narodnostnem boju kakor v Celju gresta volit Pommerja?

Predsednika pl. Wurmsjerja objektivnost se je že od takrat osvetila, ko ga je „Vahtarca“ — razglasila kot „pravičnega“ sodnika, ki bo kruh pravice delil enako Slovencem in Nemcem. Pojem „pravičnosti“ je pa pri „Vahtarci“ isti, kakor pri Wolfu. Nadalje se nam pri pedantično strogem Wurmsjerju zdi čudno, da ni pri predpisih o slovenskem uradovanju tako natančen in strog kakor v drugih stvareh. Pritožba na pritožbo se mu pošilja o nemškem uradovanju v slovenskih stvareh a ne izda nič. Sodni, posebno pa še pisarniški uradniki delajo čisto po svoji volji. Slovenske dostavnice so bele vrane, smrtovnic slovenskih sploh nimajo, kljub zahtevi slovenskih občin, katere morajo nemške tisko-

vine slovenski izpolnjevati. Predstojnik okrajnega sodišča v Celji si je svoj čas celo drznil, tajnika neke slovenske občine staviti na odgovor, zakaj nemške smrtovnice slovenski izpolnjuje. — Niti poosebljena pravičnost, sodni tajnik Grebenc, kateri je pri ljudskem štetju po svoji vesti in svojem prepričanju napovedal nemški kot občevalni jezik, se v svoji nepristranosti še ni povzdignil tako visoko, da bi si za svoj oddelek omissil slovenskih dostavnice.

Sploh vladajo pri celjskih sodiščih gledé uradovanja v slovenskem jeziku čudne razmere. Značilno je to, da si morajo Slovenci svoje zemljeknjižne pravice mnogokrat še le potom rekurza priboriti. Seveda morajo stroške rekurza sami trpeti. Tako je n. pr. neki nemški sodnik zavrnil prošnjo slovenskega odvetnika za prepis lastninske pravice opirajoč se na določbo § 434 o. d. z., da morata dve priči pogodbo podpisati, da si je v vsaki izdaji postav ta določba v oklepaju, ker sedanji legalizacijski zakon izrecno določa, da k legalizovanim podpisom ni treba še posebnih prič; neki drugi sodnik je zahteval za prepis lastninske pravice od nekega slovenskega društva ne zadruga predložitev društvenih pravil, da se iz njih pouči o pravicah odbora, čeprav je politična oblast na pogodbi potrdila, da smejo izstavitelji v zmislu pravil pogodbe sklepati. — Kdo povrne v teh slučajih slovenskim strankam po sodniku povzročene stroške? Seve je nemški sodnik o pravilnosti in opravičenosti svojega postopanja prepričan!!

V osvetljenje nemške nepristranosti še sledeča dva slučaja: Neki nemški sodni uradnik, doktor prava, je njemu nasprotujoči slovenski dami, soprogi akademičnega državljana, pred sodiščem na njeno izjavo zabrusil v obraz, da je njena izpovedba „eine gemeine Lüge“ (nesramna laž), ne da bi ga zato nemški sodnik zavrnil ali mu dal ukor. — Drugi sodnik je na prošnjo slovenskega odvetniškega uradnika, da se mu neka stvar kmalu reši, obljubil, da bo to storil; — proti svojem pisarju je pa rekel: „Eigentlich sollte für jeden windischen Advokaten ein Richter da sein!“ (Skoraj da bi moral za vsacega „vindišarskega“ odvetnika po en sodnik tukaj biti).

Pri takih razmerah pa slovensko ljudstvo verjemi v ljubezen in pravico nemških sodnikov!

Politiški pregled.

Na Ogerskem bodo nove volitve v drž. zbor. Krščanska stranka se je že pričela gibati zato so se Szell in Košutovi pristaši že pomirili in za prihodnje volitve sklenili „pogodbo“. Vse krvave volitve so pozabljene. Košutovci po „pogodbi“ dobe nekaj poslancev več. To pogodbo je narekoval strah, da bi sicer v nekaterih krajih utegnili zmagati katoliški kandidati.

Znamenita tatvina. Burskemu poslaniku dr. Leydsu so v trenutku, ko se je vrnil od poroke nizozemske kraljice v Haagu, dosedaj neznan tat vi iz zaprtega prostora ukradli kovčeg z važnimi političnimi dokumenti, s katerimi bi bil Krüger nastopil pri mirovnih pogajanjih. Policijo so takoj obvestili o tem dogodku.

Nemiri na Španjskem so se polegali.

Vojska v Južni Afriki. Angleži so te dni zasledovali Deweta in trobili v svet, da so ga njihove čete že zajele ter da se bode moral udati. Bilo je to veselje Angležev prezgodnje, kajti Dewet se jim je zopet zmuznil, pač pa bi bil skoro ujet glavni poveljnik angleških čet v Južni Afriki, lord Kitchener. Buri so naskočili vlak v katerem se je vozil on in njegova prtljaga ter se je Kitchener le z največjo težavo rešil. General French zasleduje Botho pa tudi o zajetju Bothe ne dobivajo Angleži veselih poročil.

Nemiri na Kitajskem. Kitajska vlada je pritrdila mirovnim pogojem velesil. Mnogo kitajskih dostojanstvenikov, ki so zakrivil grozne nemire, bode moralo plačati svojo krivdo s smrtjo. Ker bi bilo za nekatere baje preveč sramotno umreti pod rabljevo roko, določile so velevlasti, da se morajo sami usmrtiti. Res značilno za naš čas, da kulturne države morejo imeti za doščenje v tem, da zahtevajo — samomor.

Domače novice.

List „Süden“, ki ima med kranjskimi duhovniki mnogo naročnikov, se ogreva za brezpogojno združenje vseh naših poslancev na Dunaju. Urednik pravi, da še vedno ne razume, zakaj bi skupaj ne sedela dr. Šusteršič in dr. Tavčar. Vzrok tej nerazumnosti je pa to, da gospod Pukl premalo bere slovenske časnike. Iz „Naroda“ bi lahko g. urednik izvedel, da se dr. Tavčar od tistega časa, ko je rekel, da so cerkve znamenje naše sužnjosti, še „prav nič ni poboljšal“. Hrvatski in slovenski poslanci so bili voljeni v državni zbor, da zastopajo interese svojega naroda, mej katerimi je menda tudi verski interes. Kako naj pa zastopa verski interes poslanec katoliške stranke, ako je tesno zvezan s poslancem, kateri dan za dnem v svojem glasilu tepta verska čutila in ki se še baha, da se nič ni poboljšal, četudi je pro forma podpisal „krščansko podlago“! Ali zdaj razumete g. Pukl? Dá, tudi mi smo prijatelji združenja, ni nam mar oseba, pač pa zahtevamo — „poboljšanja“ pred združenjem. „Slovenski Narod“ od srede piše o boju med Slovenci tako-le: „Boji za najvišje svetinje, ideale, so vselej hudi, bijejo se srdito in, če treba, tudi — brezobzirno. In v Slovencih je sedaj tak boj. Gre se za prostost v pravem pomenu besede, za svobodo duha in telesa in s to trdno spojeni izboljšek gmotnega stanja skupnega naroda (takó na Tavčarjevi in Malovrhovi strani), na nasprotni (katoliško-narodni) strani se gre za totalno telesno in duševno zaslužjenje uboze ljudstva in brezskrbno razkošno življenje izvestnih kast na račun neukih siromakov. V odločilni bitki pa bojevnik vender ne bo božal svojega nasprotnika, ki mu tišči meč v srce!“ Takó „Narod“! Mislimo, da bode to razumel tudi g. Pukl in znabiti tudi gospodje Spinčić, Perić in Biankini, in potem utegnejo razumeti, da dr. Šusteršič ne more božati nasprotnika, ki tišči meč v srce katoliški politiki, katera mora biti vsakemu katoličanu ideal.

Slavija na delu. Poroča se nam od več strani, da se usiljujejo ljudem poverjeniki in potovalci banke „Slavije“ in jim jemljejo zavarovalne knjižice pod pretvezo, da se mora knjižica sedaj prepisati zaradi novega denarja in da se jim v bodoče zavarovalnina zmanjša, vrne pa se jim knjižica z novo zavarovalno pogodbo, ki naj velja za 10 let, če tudi ni prejšnja zavarovalna doba še potekla. Ako ljudje nočejo dati knjižice iz rok, se jim ponuje kronica za to. Osobito, kadar so samo ženske doma, se jim jemljejo zavarovalne knjižice. Kako se pa začudi potem gospodar, ko dobi knjižico in vidi, da je zavarovan za novo dobo, ne da bi o tem kaj vedel. — Vsa ta zavarovanja so brez veljave, da ne rečemo hujšega, in tak zavarovanec, naj odločno odklanja vsiljevanje in vrne nepravilno zavarovalno pogodbo. Ljudstvo naj se z zaupanjem obrača do domače „Vzajemne zavarovalnice“!

Klerikalizem in „šnops“. „Narod“ in „Učit. Tovariš“ sta iznašla v svoji bistroumnosti, da je med klerikalizmom in „šnopsom“ tesna zveza. Kjer se več žganja popije, tam je več klerikalcev. Kako nespametni so torej klerikalni željni poslanci, ki so hoteli žganje obdačiti, in kako nespametni so tisti duhovniki, ki so pričeli živahno delovanje zoper alkoholizem! Nam pri „Tovariševem“ statističnem dokazovanju samo to ne gre v glavo, zakaj so gorenjski liberalci na shodu v Lescah med govorom župnika Ažmana, ki je hotel, da bi se žganje višje obdačilo, vpili: „Živijo špirit!“ in zakaj so v vsaki fari notorični pijanci vsi liberalnega mišljenja.

Kako lopovsko je glasilo slovenske inteligence. Dr. Šusteršiča je „Narod“ napadal, da je odobral imenovanje Nemcev Končnika in Profta, ter da je celo ministru Körberju dejal „Slovenci se bodo že potolazili“. „Narod“ je to podlo laž dobil potom nekega štajarskega advokata, katerega ime nam je znano. Dr. Šusteršič je v „Slovenca“ podal izjavo, v kateri je pozval „Narodovega“ „odličnega moža“, ki je baje od „Naroda“ navedeni faktum slišal iz ust

dr. Körberja, da naj se oglasi, ker mu potem pove v obraz, da je čisto navaden podel lažnik! Ravno takega navadnega lažnjivega liberalca imenuje tudi tistega „najzaslužnejšega spodnještajarskega Slovenca“, ki je to novo tendenčno laž poslal „Slov. Narodu“ — če si je ni „Slovenski Narod“ po stari navadi sam izmislil. „Meni je znano“, dejal je dr. Šusteršič v svoji izjavi, „da se je minister Hartel res na tak način opravičeval in sicer v pismu, katero je pisal poslancu vitezu Berksu, kateri je to pismo izročil odličnim Celjanom, če se ne motim dr. Dečkotu in dr. Sernecu. Izvedel sem pa tudi, da je ona „slovenische Seite“ neki štajarski gospod, kojega jaz osebno ne poznam, ki pa je, kakor se mi pripoveduje v prijateljskih odnosih s poslancem Robičem.“ Ta izjava bi vsakemu poštemu človeku zadoščala Malovrhu pa ne zadošča. „Narod“ ne pove nobenega dokaza, ne pove imena dotičnega „odličnega spodnještajarskega Slovenca“, ki mu je to laž poslal, ampak se laže o dr. Šusteršiču naprej. Pfu! „inteligenci“, ki to pustil!

Potres na potres. Danes teden po 9 uri zvečer smo čutili v Ljubljani močen potresni sunek. Potres so čutili skoro po vseh krajih Kranjske, Spodnje Štajarske, Koroške in Primorske. V sredo okolu 4. ure zjutraj čutili so potres zopet po nekaterih krajih. Največji sunek pa je prišel iz palače dež. vlade. Baron Hein je krepko stresel našo deželo v trenutku ko je dr. Tavčar ponavljal, da se s predlogi glede odpisa potresnega posojila še lahko „čaka.“ Uradni list opozarja, da se mora 1. januarja 1901 zapadlo potresno posojilo, katero se je prejelo od države, pri dotičnih plačati nazaj v najkrajšem času, sicer se ga iztirja z rubežnijo. Ob tej strašni vesti ne moremo reči drugače, nego hvala dr. Šusteršiču, ki je spoznal pravi položaj ter se takoj potrudil staviti v tej zadevi nujni predlog, ko je videl, da poslanec ljubljanskega mesta spi. Ravno kar dobili smo vest, da je ministerski predsednik vsled intervencije naših poslancev dr. Šusteršiča in Vencajza izterjevanje potresnih posojil do nadalje vstavil!

Liberalne cvetke iz zadnjega „Gorenjca.“ Jezuitje so nepošteni ljudje in istotako duhovniki, ki so jemali iz njihove velike zaloge agitacijskih sredstev, župnik Berce pa je pošten človek in tako ob Posavju klerikalni kandidati niso dobili dosti glasov, tamošnji kmetje nič niso hoteli vedeti o duhovniških kandidatih. To kaže, da duhovščina, kjer ne nastopa z izrabo verskega fanatizma nima vpliva. Volici so šli ponosno mimo nastavljenega Gesslerjevega kluba (krščanstva) še odkrili se niso pred njim. To greni veselje naše duhovščine. Po cerkvah so začeli duhovni kričati, da hočejo slovenski liberalci podreti cerkve, (ko je dr. Tavčar rekel, da so cerkve znamenja naše sužnjosti). Duhovniki so hujskali z zverinsko strastjo, češ, pokazimo pri volitvah, kdo je jačji: Bog ali hudič! Gostovali so se duhovniki in smeji li, ko so imeli v rokah kmetškega reveža. Kmete učijo, (to bi bilo v Kranju prav umestno!) da pri nevernih meščanih ne smejo kupovati. Uredniki farovških listov pišejo na deželo imena meščanov, katere hočejo gospodarsko ubiti. Pred 300 leti so katoliški duhovni izkopali mrliče in kostenjake otrok luteranov nataknili na kole. Tista zverina je v preteklih mesecih divjala v najzabitejših krajih Kranjske. Duhovniki v 300 letih niso nič napredovali, samo brati in pisati znajo danes, v drugem se ne razlikujejo od 15. in 16. stoletja. Pred 300 leti je mogla divjati katoliška duhovščina in tedaj so vladali našo Avstrijo v prvi vrsti papeži. — Tako grdi v gorenjskem „Pobalinu“ novomeški Slanc katoliško cerkev, papeža in duhovščino. In kranjskim Pircem in Šavnikom še ne gre v glavo, da so take laži grde, če so tudi liberalne. — Naj tu dodamo še neki dogodek, o katerem se nam poroča iz Kranja. Zadnje nedeljo popoldne je o priliki 4ourne pobožnosti imel izvrsten govor v župni cerkvi prof. dr. Debevec. Cerkev je bila polna. Pod kor pa se je prikla-

tilo tudi par zlikovcev, ki so prišli na prežo. Ko je govornik rekel: „Nikar ne berite slabih knjig in veri sovražnih časnikov!“ je zašumelo med onimi liberalčki in eden je rekel: „Ah, to bo pa nekaj za „Gorenjca“, ali imaš svinčnik?“ Nato jih je nekdo, ki je zraven stal, posvaril, a je dobi. odgovor: „Če mi ne molčiš, te bom dal s policajem aretirati!“ — Ako hoče župan Šavnik kaj več o tem izvedeti, naj vpraša svojega sina.

Vodstvo katol-narodne stranke je v svoji seji soglasno izjavilo, da vstrajajoč pri sklepu od 26. januarja t. l. popolnoma soglašajo s postopanjem katoliško-narodne delegacije v državnem zboru ter pričakuje, da bo na istem stališču vstrajala tudi za naprej. Hkrati izreka vodstvo stranke, z ogorčenostjo zavračajoč ostudne napade na osebo načelnika „Slovanskega centra“ g. dr. Iv. Šusteršiča, le temu svojo za hvalo in popolno zaupanje.

Zagorje. Skrb našega župana za blagor Zagorcev je res velika. Koliko novih načrtov se je že rodilo v njegovi glavi. Če hočemo ravno pravični biti, so ti načrti že stari, toda mož nam manjka, da bi jih speljali. Kdo se bo pa potem kregal in zabavljaj! Pri nas v Zagorju je poleg družih obrtij posebno razvita tudi gostilničarska. Na vsaki drugi hiši vidiš znamenje, ki zelo vabljivo upliva ne le na oči, ampak še bolj na suho grlo in „švih“ želodec. Zakaj pa tudi ne? Saj mi Zagorci smo prvič bogati ljudje, drugič pa radi pijemo in se vese limo, saj o tem priča naš predpust. In čujte, kako so poskrbeli za pivce in gostilničarje naš oče župan Mihelčič, ki kar gore ljubezni za blagor svojih občanov. Ne dovolj, da imajo v dveh svojih hišah krčme, vzeli so v tretjo, čez katero so kurator, enega Italijana iz blažene dežele Polente, ki nam toči „pristno“ (?) italijansko kapljico po 26 kr. In tako so ustregli nam, ki „radi vince pijemo“, „ustregli“ pa so po „svoje“ seveda tudi domačim našim krčmarjem. Mi se le čudimo, da niso poklicali kacega Prusa, ki bi nam točil Renšćino, ali vsaj kacega Celjana, kateri so jim posebno pri srcu. Živijo naš vrli oče župan! Hoch! Pa gotovo tudi s tem listom obrnite pozornost občinstva na Vaš „Auslog“. „Slovenec“ bo bolj paradiral, kot „Slov. Narod“, z „izjavo“, saj ste vendar katoliški mož.

Kako se pri nas sodi. Piše se nam; Pred kamniškimi okrajnim sodiščem je stal v sredo župan iz Mlake Svetlin. Tožen je bil, ker je dr. Šusteršiča obrekoval, češ, da je bil svojedobno kot poslanec zanikern v spolnjevanju svojih poslaniških dolžnostij, da skrbi samo za farško bisago, ki ni nikoli sita in da si je s Tomaževo žlindro roke umazal, ker sta v tem oziru s knezoškofijskim kancelarjem Šiško delala zase. Župan Svetlin je bil oproščen, ker je sodnik Vidic prvo očitavanje smatral samo za dopustno kritiko, glede družega očitavanja pa je bil mnenja, da ni žaljen dr. Šusteršič, ampak duhovščina, in glede zadnjega očitavanja je Svetlina oprostil, ker po onem očitavanju ni prizadeta osebna poštenost dr. Šusteršiča, katero je sodnik izrecno priznal ampak se je dr. Šusteršič le kot načelnik bivše „Gospodarske zveze“ baje zakrivil s tem, da ni celemu svetu naznanil, da „Gospodarska zveza“ zato Tomaževo žlindro lahko ceneje prodaja kakor kmetijska družba, ker je on (dr. Šusteršič) sam iz svojega žepa dotično d ferenco v znesku od nad 2000 K plačal! Ob sodbo Svetlina se je splošno pričakovalo, ker je bilo splošno prepričanje, da dr. Šusteršič s tem ni zase delal v „Gospodarski zvezi“, ko je v kakem jednem letu v prid njenih članov nad 2000 K plačal v njeno blagajno. Glede knezoškofijskega kancelarja g. Šiške pa sodnik svoje sodbe sploh ni utemeljeval. Razume se, da je proti taki salomonični sodbi prijavil zastopnik tožbe dr. Janko Brejc takoj priziv. Celo zadevo bomo pojasnili natančno potem, ko bo govorila še prizivna instanca. Radi te razsodbe kamniške sodnije v zadevi Svetlin vložil je dr. Šusteršič brzojavno disciplinarno pritožbo na deželno nadsodnijo v Gradcu proti adjunktju Vidicu.

Naši poslanci so zopet stavili mnogo koristolnih predlogov, o katerih poročamo prihodnjič.

Liberalni poslanci imajo zaprta usta. Menda niti ne razumejo, kaj ljudstvo potrebuje.

„Izvestja muzejskega društva.“ Č. g. A. Kobljar je izdal kot tajnik „Muzejskega društva“ zadnji sešitek desetega letnika teh znanstvenih publikacij, ki ohranijo stalno vrednost v domačem slovstvu. Po „Izvestjih“ se je pojasnila že marsikatera temna stran naše zgodovine. Čudno je le to, da v „Izvestja“, ki so naše gore list, pišejo večinoma duhovniki, v nemške „Mittheilungen“ pa večinoma slovenski profesorji. Kaj to pomenja?

Petdesetletnico družbe sv. Mohorja bomo praznovali letos. Vsak Slovenec naj ob tej priliki poskrbi, da bo tudi on član naše zaslužne družbe; s tem proslavimo najlepše to 50letnico.

Izpod Sv. Jošta se nam poroča: Hudo zimo smo imeli. Sava je premrznila, kar stari ljudje ne pomnijo, da bi se bilo zgodilo. Vse že želi, da bi kmalu pričel svoje delo sv. Matija, ki led razbija. — Potres je bil pri nas precej močan zadnje soboto zvečer ob 9. uri in 5 minut. Najprej se nam je zdelo, da se je prekucnila v zemeljski kleti velika kad, potem se je začutil zazib navzdol in navzgor in nato so zašklepetala okna in zaječali stropovi. Nekateri so vsled strahu oboleli.

Znamenje časa. Klub nemških drž. poslancev na čelu jim Wolf in Schönerer so sklenili in kot prvo točko nemškega programa v Avstriji postavili, da se Avstrija inkorporira kot provinca v Nemško cesarstvo. Ta sklep je posledica vsega pangermanskega delovanja, katero je uprizoril v Avstriji nemški Schulverein. To društvo se je bilo osnovalo v Berlinu po navetu Bismarkovem. Pri ustanovitvi tega društva so rekli Bismarkovi pristaši: „V Avstriji se mora učeča se mladina pridobiti za prusko politiko. To se pa najlozje zgodi, ako se nastavijo za ravnateljje in nadzornike možje, ki bodo v tem smislu delovali.“ Ta sklep se je dobro obnesel. Kako naglo da se pangermanska politika širi na nemških srednjih in visokih šolah v Avstriji, je obče znano. Koliko je moral bosniški polk v Gradcu trpeti od pangermanskih buršev, so poročali časopisi. Da je v tekočem šolskem letu rektor graškega vseučilišča odstopil vsled pangermanskega rovanja nemških vseučiliščnikov, je vladi tudi znano. Kar nemški Schulverein za Avstrijske srednje in visoke šole zahteva, se vse zgodi. Šolski ravnatelj ali nadzornik oni postane, ki dela z vsemi močmi za nemški Schulverein. V tem znamenju hočejo Wolfovci in Schönererjanci doseči uresničenje zgoraj omenjenega sklepa nemških državnih poslancev.

Umrla je v Ljubljani v uršulinskem samostanu č. sestra lajka Marta Stolfa, rojena 21. nov. leta 1864. v Komnu. Pogreb je bil včeraj ob štirih popoldne.

Nova gospodarska zadruga se snuje v Vel. Laščah.

Tožba proti „Domovini.“ Dr. Šusteršič je vložil proti celjski „Domovini“ tožbo, ker ga je grdo razžalila.

Drobne novice. Električno razsvetljavo hočejo vpeljati v Trziču. — Trst ima okolu 180.000 prebivalcev. Mej njimi so našteali samo 28.000 Slovencev. Lahki so pač znali šteti Slovence za svoje. — Pesnik Simon Gregorčič je v letošnji zimi hudo obolel, a vsled skrbi dr. Fr. Rojica zopet okreval. — V dvoboju ustrelil je v Varaždinu poročnik Kaiser poročnika Stankoviča. — Mariborsko županstvo je vsled mnogih prošenj zopet prevzel Aleks. Nagy.

Nova tiskarna v Kamniku. Gosp. Anton Slatnar je otvoril v Kamniku novo tiskarno, katero je oskrbel z ličnimi novimi črkami, da lahko tiska tudi umetnine.

Premovanje dobro vspelih pogozditev. Vsled sklepa XIX. javnega shoda dné 7. julija 1896 razpisuje se 20 premij po 10 ali po 20 gld. za uspešno pogozdovanje golčav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1.) Pogozdovanje mora biti leta 1899 ali 1900 izvršeno, ter mora pogozditev obsezati najmanj 0,56 ha je 1 oral. 2.) Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1,50 m obsegati.

Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bode v jeseni 1902. leta, morda nastali pomankljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

Promoviran je bil na graškem vseučilišču dne 15. t. m. g. Fran Windischer, konceptni praktikant pri c. kr. deželni finančni direkciji v Ljubljani.

Tretji kongres slovanskih časnikarjev bo letos v Dalmaciji v Dubrovniku, počenši od 8. aprila dalje nekaj dnij. Nalogo, urediti vse, kar tiče za ta kongres, je prevzel g. dr. Mazzura v Zagrebu.

Oče, kakoršen bi ne smel biti, je posestnik Matevž Sivec z Iga pri Ljubljani. Mož je vpreiskavi radi raznih prestopkov, vendar pa so ga je oblast pustila na slobodi. Minoli teden pa ga vendar potegnili v lukno, ker je kazalo, da misli odnesti pete. Prodal je bil namreč vse svoje gozdove, pohištvo in ves živež, pobral denar in se odpravil bržkone v Ameriko. Družino, sestoječo iz 6 glav, pa je pustil pri nekem sosedu v največji bedi. Ko so ga orožniki odvajali z Iga, se je mož vrgel na tla, češ, da peš ne gre, in tudi zato ne, da bo orožnike mučil. Ko le ni hotel z mesta, so ga s silo naložili na priprežni voz in odveli v zapor v Ljubljano. Mejpotoma je žalil orožnike z različnimi besedami.

V Ameriko se je iz ljubljanskega južnega kolodvora odpeljalo dne 15. t. m. po noči ob 12. uri 205 oseb, večinoma moških z Dolenjskega in Notranjskega.

Zmrznjeno so našli pri nekem kozolcu blizu Mokronoga Marijo Rode. Umrla je bila stara kakih 58 let. Našli so jo v hudi zimi boso. Kaj jo je gnalo v silnem mrazu brez obuvala iz hiše, ni znano.

Stroški za bohinjsko železnico. V državnem proračunu je za črto Celovec-Trst določenih 103 milijone in 600.000 kron, kateri znesek se razdeli na pet let tako: l. 1901 se porabi 3 milijone in 700.000 kron, l. 1902 8 milijonov in 900.000 kron, l. 1903 17 milijonov in 400.000 kron, l. 1904 37 milijonov in 300.000 kron, l. 1905 36 milijonov in 300.000 kron, tedaj vsega skupaj sto in tri milijone in šest stotisoč kron.

Županom v Škofji Loki je izvoljen g. Lovro Sušnik.

Srčna kap. Včeraj zjutraj našli so v hotelu pri „Lloydu“ v Ljubljani ondi stanujočega zobozdravnika, dr. Romana Jakobia, mrtvega; umrl je za srčno kapjo. Pokojni je bil rojen l. 1857. v Kentyju v Galiciji.

Ljudsko štetje na Kranjskem. Kolikor je znano dosedaj, so našli na Kranjskem: v sodnem okraju Kranj 22.522, v sodnem okraju Škofja Loka 23.523, v sodnem okraju Tržič 7147, skupno v teh štirih sodnih okrajih 53.192 proti 52.625 v letu 1890. Prirastek torej 567. V sodnem okraju Logatec 7211, v sodnem okraju Idrija 16.296, v sodnem okraju Lož 8305, v sodnem okraju Cerkljani 8557, skupno v teh sodnih okrajih 40.396 proti 40.273 v letu 1890. Prirastek torej 96. — V sodnem okraju Kamnik 24.070, v sodnem okraju Brdo 16.019, skupno 40.089 proti 40.210 v letu 1890., torej 121 manje. — V sodnem okraju Črnomelj 15.543, v sodnem okraju Metlika 10.745, skupno 26.288 proti 28.460 v letu 1890, torej 2172 manje. To je žalostna statistika. — Dne 31. m. l. na Kranjskem 87.284 hiš in 505.664 prebivalcev. Prebivalstvo se je od l. 1890 pomnožilo samo za 6706 duš. Glede posamičnih sodnih okrajev izkazuje ljudsko štetje nadalje: za ljubljansko okolico 44.653 prebivalcev, za vrhniški okraj 15.128, za okraj kočevski 19.396, za veličniški 9550 in za ribniški 13.204 prebivalcev.

Umrl je na Rebrci na Koroškem vrli narodnjak in župnik, g. Matej Šervicelj. Naj v miru počiva!

Slovenska zmaga Pri občinskih volitvah v Vovbrah na Koroškem je vkljub hudemu pritisku nemčurjev v vseh treh razredih sijajno zmagala naša slovenska stranka.

Narodnosti v Ljubljani. Po ljudskem štetju je sedaj v Ljubljani 29.737 Slovencev, 5418 Nemcev, 208 Čehov in Slovakov, 150 Italijanov, 63 Hrvatov in Srbov, 20 Poljakov, 2 Malorusa, 1 Rumunec in 1 Mažar, katerega bi tudi treba ne bilo. Ti ljudje stanujejo v 1596 hišah.

Prememba v ljubljanski garniziji. Fml. Jos. Höchsmann pl. Hochsan, poveljnik 28. divizije v Ljubljani je šel v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan generalmajor Rudolf Chavanne, dosedaj poveljnik 37. brigade.

Slovenska zmaga. V Št. Vidu pri Ptujju je pri občinskih volitvah zmagala slovenska stranka.

Liberalni Čuk: Prosimo naznanite nam naslov. Nas se ni treba bati. Dotičnih znamk ne potrebujemo. Več prihodnjic.

Državni zbor.

Dunaj, dne 20. februarja 1901.

Časopisi so preskrbeli zadnje dni, da so se poslanci zanimali za sejo in da je bilo kar črno občinstva v okrožji zborniške palače. Slišalo se je, da bo burna seja in da se bržkone zborovanje ustavi. Vsi klubi so imeli seje, da se pripravijo na bitko in predsednik grof Vetter poklical je vse klubove načelnike na razgovor.

Ko je predsednik po 11. uri zborovanje otvoril so bili vsi poslanci navzoči, in galerije so bile polne ljudi.

Najprvo se je prebral načrt zakona o ureditvi službe veterinarcev potem pa so prišli različni predlogi na vrsto. Na to se vzdigne predsednik Vetter rekoč, da si ne pusti vzeti cenzure, kar se je v zadnji seji zahtevalo, da bo pa cenzuro izvrševal na najliberalnejši način in to po sodelovanju zbornice.

Tej izjavi je ugovarjal Schönenerer s svojimi pristaši. Židovski poslanec dr. Ellenbogen je izjavil, da se ne strinja z izvajanjem predsednika ter meni, da je silno nevarno zdaj v zbornici izivati posamne poslance, ker je itak veliko elektricitete nakopičene. Predlagal je, da se otvori o predsednikovi izjavi debata. Ta predlog je padel, ker je bilo za predlog le 98 glasov, proti pa 178. Izid glasovanja je Schönenerer silno razburil. Vpili so in razsajali, kakor besni. Naše mnenje je, da je imel predsednik popolnoma prav, ko je določil, da kočljive interpelacije predloži prej tajni seji, kajti nevarnost, je da bi soc. demokratje in sorodni elementi potom interpelacij skušali spraviti v svet marsikaj, kar je proti Bogu, cerkvi, državi in morali. Celó v angleškem parlamentu, ki velja za najliberalnejšega, se pred čitanjem cenzurirajo dvomljive interpelacije.

Ko so se ti besni trmoglavčki nekoliko pomirili, je pa vprašal Čeh dr. Brzorad predsednika, zakaj da se danes vloženi predlogi, ki pa niso v nemškem jeziku spisani še niso prebrali. Na odgovor predsednika, da odgovori govorniku še tekom današnje seje, so pa Čehi pričeli tuliti in razbijati in so vpili, da nočejo čakati odgovora, marveč, da naj se takoj o tem razpravlja.

Predsednik Vetter je silno mirno poslušal tulenje in razbijanje in opazoval kako Schönenererjanci in Čehi eden drugemu pomagajo. Glavno ulogo sta imela Wolf in Klofač. Schönenerer je upil: „Doli z norišnico!“ Ker češki govoreči Klofač kar ni mogel prevpiti splošnega kričanja je prihitel pred ministrovo klop in je udaril s pestjo po mizi. Okrog ministrovskih miz je nastala huda gneča in videti je bilo, kakor da bi se topli, kajti vilele so se le pesti v zraku in razburjeni divji obrazi. Vse skupaj je bila pa le ostudna komedija brez vsa cega nasledka. Tolpa kričavec se je končno razšla in predsednik je povedal zbornici, da bo sprejemal tudi uloge, ki niso v nemškem jeziku

pisane, a bo preskrbel, da se jim preskrbi za zapisnik autentična prestava v nemški jezik.

Ta izjava je zopet razburila duhove, koje je predsednik z vsklikom: „Zaključim sejo!“ — pomiril.

Ta seja je pokazala, da je zbornični materijal danes slabši od onega zadnjega zasedanja, kajti ojačil se je divji Schönenerer za 15 mož, in Mladočehi so dobili v narodnih socijalcih pravzdatne pomočnike za tulenje. Pokazalo se je pa vsled tega tudi, da je bil razpust zbornice prav slab eksperiment vlade. Domnevati se sme, da vlada ni poznala položaja, — ali pa da je premišljeno storila ta korak, da se prav drastično pokaže nesposobnost parlamenta za delo ali pa tudi parlamentarizma samega.

Dunaj, dne 21. februarja 1901.

Pred današnjo sejo so zborovali vsi klubi zaradi vprašanja, kako sprejeti predsednikovo izjavo o zborničnih vlogah, ki niso spisane v nemškem jeziku. Razprava je pokazala, da so vsi Slovani v zbornici jedini, edino Poljaki niso pokazali barve Sicer pa tudi vsi znaki kažejo, da so obrnili Poljaki hrbet Slovanom in se obrnili proti levici. Žalostno, a resnično! — Poljaki iščejo koristi ondi, kjer jo je dobiti, in ker so Mladočehi po 8. juniju lanskega leta vso moč in veljavo v parlamentu zgubili, so jih popustili tudi Poljaki. —

Govorilo se je veliko, a vedno je le ena misel prodirala. Nemci pravijo, da je nemški jezik jedini v Avstriji, ki ga razumevajo vsi narodi, toraj ga je zahtevati zaradi koristi in potrebe; Slovani pa zahtevajo, da naj imajo vsi narodi jednake pravice.

Tako so govorili Čehi: dr. Pacak, dr. Kramar, Brzorad, dr. Stransky, dr. pl. Plaček in dr. Fořt, in naglašali, da živi v Avstriji 16 milijonov Slovanov in pa le 8 mil. Nemcev, — da imajo toraj Slovani pravico zahtevati svoj jezik za državno zbornico. Med češkimi govori je pa prinesel znani Klofač zavitek papirja, iz kojega se je razvil rujav plakat in na njem tiskani člen 19 temeljnih zakonov. Klofač je razdelil tiskovino po klopeh, ko je pa Tressl nameraval nabiti tiskovino poleg predsedništva na steno, se je pričelo suvanje, ki je zanimalo vedno večje kroge, ker so prišli pristaši enemu ali drugemu na pomoč. To je že drugi slučaj, da se je bilo bati v zbornici navadnega pretepa.

Češki kmet Rataj je napadal Poljake, ker so se izneverili slovanskemu praporu; Derschata in dr. Gross sta za Nemce trdila, da se Nemški narod v Avstriji ne bo uklanjal Slovanom; dunajski župan dr. Luegger je naglašal sicer, da je nemški jezik prepotreben zbornici, a je klical vse stranke sna porazumljenje; in konečno je socijalist Dazcynski zahteval jednako pravico vsem jezikom in narodom v Avstriji.

Dr. Šusteršič je pa oddal za „slovanski centrum“ izjavo, da „slov. centrum“ ne more sprejeti predsednikovo naredbo. Naredba nasprotuje temeljnemu zakonu, zborničnemu pravilniku in naravi zbornice, ki je zbor zastopnikov narodov enake vrednosti in z enakimi pravicami. Sicer ni mogoče danes predsednikovo začasno naredbo izpodmakniti, vendar pa veže dolžnost v slov. centrumu zvezane zastopnike slovanskih narodov vzdigniti svoj glas proti tej naredbi, da se iz tega ne izcimi kaka pravica predsedništva. (Burno odobravanje je odlikovalo govornika).

Dunaj, dne 22. februarja 1901.

Danes so Mladočehi Brzorad, dr. Fořt in dr. Kramar, vprašali predsednika v zelo razburjenih in ostrih besedah, kje da je ostal nebroj po njih vloženi nujnostnih predlogov, ki so bili v češkem jeziku zapisani. Predsednik je odgovoril, da je preskrbel po izraženem ukrepu prelaganje navedenih predlogov, in da bodo le-ti takoj v zbornici prečitani, kadar se mu dostavijo preložene predloge. Predsednikov odgovor je razburil silno Čehi, ki so dali svoji ogorčenosti duška v burnih vsklicih.

Zbornica je potem prestopila na nujnostne predloge.

Biankini je podpiral svoj nujnostni predlog, da bi se odpravila vinska klavzula. Govornik je pričel v hrvaškem jeziku, zahteval pravico za svoj jezik a to početje je razburilo levico tako, da so nasprotovali njegovemu predlogu. Nujnost je bila odklonjena.

Drugi nujnostni predlog Čeha Kaftana, da se zidaj kanal med Dunavo in Odro so podpirali dunajski župan dr. Lueger, Formanek in Schreiner. Proti nujnosti se je pa izjavil Poljak grof Abrahamovič. Raznesla se je vest po zbornici, da bi zidanje tega kanala izpodbilo gradnje druge železniške proge v Trst, in nujnost se je odklonila predmetu.

Tretji nujnostni predlog, da bi se odpravile cesarske mitnice, kojega so podpirali poslanci Vyhodil, Holansky, Percha in Plaschke, so pokopali Poljaki, ker niso hoteli oddati svojih glasov za nujnost, in to je čisto naravno, saj je poljska žlahta od mitničnega plačila oproščena. Taki so! Žlahta ne pozna potreb kmeta!

Nadaljni nujnostni predlog, da se zboljšaj položaj poštним odpravnikom, so pokopali zopet Poljaki in Nemci. — Ti ljudje nimajo smisla za človeško revščino.

Konečno so se izvršile volitve v razne odseke. Zadnja dva dneva nista pokazala, da bi bila zbornica sposobna za delo. Jednako se kaže naša slovenska delegacija. Posamniki delajo po vesti in dolžnosti za prid volilcev, — druge smo pa zasledili na znanih spletkarskih potih, ki merijo na škodo občnemu blagru.

Najnovejše vesti.

Iz Dunaja. Pet let je preteklo, kar smo imeli hudi potres in je vlada dovolila, da se je Ljubljani in Kranjski deželi pomagalo s brezobrestnim in triprocentnim posojilom. 1. januarja t. l. bi bilo prvi del posojila vrniti, pa kako to, ko ni denarja ne blaga! Naši državni poslanci so uvidevali silno potrebo in so precej v prvi zbornični seji stavili nujni predlog ter pozvali vlado, da naj priredi zakon po kojem bi se brezobrestno posojilo odpisalo, za 3% posojilo pa obrok na 30 let razširil. Pa glej nesrečo, — ko je bilo že obče znan ta nujnostni predlog, je pa pozvala uradna „Laibacherica“ dne 18. t. m. dolžnike potresnega posojila, da plačajo zapadli obrok, sicer se isti potom rubežni iztirja. Tako piše uradni list, a vlada sama baje o tem ničesar ne ve. (?) V tej hudi stiski sta naša državna poslanca dr. Šusteršič kot zastopnik pete kurije in J. Vencajz kot zastopnik zelo oškodovane ljubljanske okolice storila hitro potrebne korake in ministerski predsednik dr. Körber je ustavil takoj iztirjevanje potresnega posojila, dokler zbornica ne odloči vsled nujnega predloga, kar bo mogoče, in pravično storiti za revno kranjsko deželo.

Razne stvari.

Nazaj v katoličanstvo. V Londonu je zadnji čas 25 angličanskih duhovnikov prestopilo v katoličanstvo. Takó katoliška vera pridobiva na drugih krajih, ako odpade kakšna smet na Slovenskem.

Državnozborske volitve na Tirolskem. Pri nadomestni državnozborski volitvi za bivši Dipaulijev mandat kmetskih občin Bolcan-Meran izvoljen je konservativni kandidat Josip Trafoier s 134 od 207 oddanih glasov. Krščansko-socijalni kandidat Klotz je dobil 72 glasov.

Mrtva roka. Škof Getyey v Pečuhu je napravil ustanovo 50.000 K za sinove revnih katoliških učiteljev. Škof je tudi dal potrebna sredstva za napravo hiše, v kateri bodo stanovali stipendisti.

Nemščina odpravila se je iz ogerskih šol Krščansko-socijalni Dunaj ima 1,625.647 prebivalcev.

Kako se učiteljem godi v liberalni državi. Ogerska je gotovo liberalna država, no, pa ondi se učiteljem še slabše godi, nego se jim je go-

dilo v stari šoli. V Szeghey je prevzel šolski pouk čevljar, ker je bila plača tako nizka, da ni hotel noben učitelj prevzeti pouka. Na Češkem, ki je tudi liberalna, mnogi učitelji delajo mej počitnicami na polju, pri okopavanju hmelja, ker si takrat več zaslužijo, kakor pa s poukom. Mnogi učitelji gredo o počitnicah v Karlove vare za natakarije. In Luka Jelenc pravi, da so vse učiteljske bede krivi — „klerikalci“. Je pač malo sveta videl ta mož.

Kraljevska domačija. Kraljica Viktorija, ki je pretekli mesec umrla, je bila znana kot „skromna“ žena. Kakšna je bila ta skromnost, pokazujejo nekatere številke. Na dvoru je bilo vse polno dostojanstvenikov z visokimi plačami. Lord Steward kot hišni oskrbnik je imel 30.000 kron, kraljičin blagajnik 24.000 kron, kuhinjski intendant 18.000 kron; ravno toliko je imel višji kuhar. Dva slaščičarja sta imela po 6000 kron in mnogo pomočnikov. Tri dame so bile za pripravljavanje čaja, kave in čokolade. Srebrne posode so bile vredne 60 milijonov kron. Za domače gospodarstvo se je porabilo 5 milijonov na leto. Od državnih dohodkov si je Viktorija na leto lahko prihranila dva milijona. Njeno privatno premoženje je iznašalo 500 milijonov kron. Kadar ji navadni dohodki niso zadostovali, je pa moral parlament pomagati.

Pošiljanje svežega mesa po pošti. Ministerstvo za notranje posle je poslalo vsem deželnim vladam dopis, s katerim jih pozivlja, naj izrečejo svoje mnenje o namerjani naredbi, ki bi zahtevala, da se mora poštним paketom svežega mesa pridejati spričevalo, ki potrja, da se je meso pregledalo in da je isto popolnoma zdravo.

Zoper plesnobo. Prav mnogokrat se pripeti, da plesni v vlažnih prostorih obleka in druge stvari. Da vlaga nemalokrat napravi tudi škodo n. pr. na kakih važnih pismih, ker izbriše črnilo, je znano. Da preprečimo plesnobo v stanovanjih, je poleg dobrega zračenja shramb najbolje, ako stoji v prostem posoda z neogašenim apnom, ki vlago nase vleče. Seveda se mora apno po potrebi od časa do časa obnoviti.

Šest mest s preko 100.000 prebivalci ima sedaj Avstrija, ker je prebivalstvo Brna narastlo na 104.396.

Nemški cesar preganja časnikarje. Nemški cesar ima navado, da govori pri vsaki najničnejši priliki. Ker govori ali nepripravljen ali pa ker ima tako slab spomin, da si spisanega govora ne more zapomniti, uidejo mu večkrat najsitnejši pogreški ter napravlja zmešnjave in razburjenja, da jih potem oficiozni listi le težko popravijo. Nemška vlada je menda končno izprevidela, da je najboljša, ako ne posluša govornika Viljema nihče izmed žurnalistov. Ti namreč objavljajo cesarske govore tako, kakor jih je res govoril, torej dobesedno. 17. m. m. je bilo v Zeughausu v Berlinu zopet pričakovati velikega Viljema II. Zategadelj so morali vsi žurnalisti in vsi nezanesljivi ljudje zapustiti dotični prostor. Nemška vlada bo odslej sama objavljala cesarske govore, seveda v taki obliki, v kakoršni so njej in javnosti prav, ne pa v taki, v kakoršni jih je Viljem resnično izustil.

Čudno tele. V Sunjah vrgla je krava navadno tele, ki ima na glavi — tri pare ušes. Ušesa so nekoliko manjša, a stoje v vrsti drugo poleg drugega. In še nekaj je bilo čudnega na teletu. Ko je prišlo na svet, je bilo pokrito z malimi živalicami, sličnim gnidam. Kako so došle na tele; je težko razumeti.

GLASNIK.

Iz vojske dela.

Kolikim nevarnostim za zdravje in življenje so izpostavljeni delavci po modernih podjetjih, naj nam pričajo sledeče številke:

V letu 1898 prijavljenih je bilo v naši državi pri vseh zavarovalnicah proti nezgodam 75.140 nezgod, od katerih ni dobilo nobene odškodnine 54.170 oseb, ker je zdravljenje trajalo pod štiri tedne ali pa poškodbe niso bile d bljene v podjetju.

Od ostalih odškodnini podvrženih 20.976 nezgod je bilo 977 smrtonosnih. V 5.282 slučajih so bile posledice poškodb, trajna nezmožnost za delo, in pri 14.717 slučajih so bili poškodovanci le začasno nezmožni za delo.

977 usmrčenih (942 moških in 35 žensk) je zapustilo 553 vdov, 1073 otrok pod 15 let starih in 72 družih oseb, skupno toraj 1698 oseb. Med trajno nezmožnimi za delo je bilo 278 popolnih invalidov, 542 približno popolnih, vsi drugi 4462 poškodovanci so le deloma za kako rabo. Skupnih nesreč pri katerih je bila več kot ena oseba ponesrečena je bilo 277, pri katerih se je ponesrečilo 748 oseb, med njimi 98 smrtno in 87 stalno pohabljenih. Večina teh nesreč se je pripetila pri stavbah. Način poškodb pri 20.976 odškodnina opravičenih oseb je: 893 poškodb na glavi, obrazu, oziroma očeh, 1112 na očeh, 9296 na rokah, 5727 na nogah, 3036 na raznih drugih delih telesa, 766 notranjih poškodb, 55 se jih je zadušilo, 34 vtonilo in 57 je bilo drugače poškodovanih.

Koncem leta 1898 je bilo vsih poškodovancev, ki dobivajo rentnino pri zavarovalnicah 22.876 oseb ter 3505 vdov, 5850 otrok izpod 15 let starih in 489 družih oseb. Vseh oseb, ki dobivajo rento je skupno 32.720. Skupni dohodek zavarovalnic je znašal leta 1898. 11.394.817 gld. od katerih odpade na zavarovalne doneske 10.215.298 gld. Skupni stroški so pa znašali 12.064.881 goldinarjev in sicer: za odškodnino 4.792.987 gld., v pokritje zaostanka 6.117.127 gld., poizvedovalni in nadziralni ter stroški za razsodišča in tekoči upravni stroški 1.008.895 gld.

Nepokriti primankljaj všteti prejšnja leta so imeli vsi zavodi izvzemši brnskega v znesku 7.996.903 goldinarjev in sicer znaša aktivno premoženje 35.611.860 gld. pasiva pa 43.608.763 „

7.996.903 gld.

Glavne deleže primankljaja imajo sledeče zavarovalnice: Praga 4.334.477 goldinarjev, Dunaj 3.136.790 gld. in Lvov 392.292 gld.

Pod državno upravo stoječi rezervni zaklad vseh zavodov zavarovalnice znaša 72.824.031 gld.

Zanimivo je tudi kako narašča število pohabljenecv katerim mora zavarovalnica dajati rento.

L. 1898 jih je bilo 32.717 z rentnino 2.730.927 gld.
 „ 1897 „ „ „ 26.252 „ „ 2.156.702 „
 „ 1896 „ „ „ 22.151 „ „ 1.845.287 „
 „ 1895 „ „ „ 16.627 „ „ 1.306.376 „

To so suhe številke, ako vpoštevamo slučaje iz vsakdanje skušnje, po kateri celo vrsto poškodovanih delavcev dobiva prenizko rento ali pa se jim dostikrat še nič ne da, vidimo pač lahko, kako nujna potreba je, da se tu kmalu spremeni, kar je slabega. V najhujem slučaju poškodbe dobiva poškodovanec 60% svoje plače, toda mora biti popolnoma nezmožen za vsako delo, sicer se mu odmeri nižja svota, ob kateri mu je nemogoče živeti, posebno ako ima še družino.

Delavske drobtine.

Naši poslanci so imeli prav! Iz krogov krščanskosocijalnih delavcev iz Ljubljane in dežele dobivamo neprenehoma dopise, ki se vsi strinjajo v tem, da so dr. Šusteršič in ostali naši poslanci imeli prav, da se niso združili z dr. Tavčarjem, ki je na Kranjskem posebljen boj proti veri in gospodarski organizaciji. Ko bi naši poslanci vsedli se skupaj z dr. Tavčarjem nastala bi velika demoralizacija v naših vrstah. Slava našim poslancem, ki so se pokazali kot pravi zastopniki ljudstva!

Pozor! Za knjigo „Socijalizem“ spisal dr. Krek, se sprejemajo naročniki samo do konca tekočega meseca. „Socijalizem“ bode izhajal v snopičih po 15 kr. Naročilo na dopisnici za sedaj zadošča. Sprejema naročila č. g. Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani, za deželo, in g. Fran Breskvar, knjigovez pred škofijo v Ljubljani za Ljubljano.

Javno predavanje bode prihodnje sredo ob polu 8. uri zvečev v „Katol. Domu“.

Zveza vseh avstrijskih kršč. socijalnih delavcev na Dunaju se bo te dni osnovala.

Zveza vseh avstrijskih nepolitičnih kršč. soc. delavskih društev. Taka zveza je bila že davno potrebna ter so jo naši delegati na shodu kršč. soc. delavstva pred dvema letoma toplo priporočali. Pravila so gotova ter so jih zveze v posameznih kronovinab že pregledale. Naša „Slov. kršč. socialna zveza“ je predlagala nekaj sprememb ter se po svojem delavskem tajniku udeleži posvetovanj na Dunaju dne 24. in 25. t. m.

„Slovensko delavsko stavbinsko društvo“ v Ljubljani stopi 3. marca pred svoje člane s poročilom o delovanju v preteklem tretjem poslovnem letu. Naloga društva, ki nima na razpolago denarnih sredstev, ni bila lahka. Toda v kljub temu smemo na preteklo leto zreti z nekakim ponosom. Lani je postavilo društvo 21 hiš, katere je oddalo svojim članom v porabo. Društvo je dosedaj dozidalo vsega skupaj 56 hiš v vrednosti 254.000 kron. Poleg tega ima društvo dvojne prostornih stavbišč, na katerih se bode lahko postavilo še mnogo hiš. Društvo je zidalo z malo izjemo v lastni upravi, s tem se je omogočilo, postaviti hiše po izredno nizkih svotah. Denarna sredstva je dobivalo društvo pri domačih denarnih zavodih in pa po vplačilih članov. Deželni zbor je dovolil 470 K podpore za upravne stroške. Društvo šteje sedaj 112 članov. Zanimanje za društvo v kljub vsej protiaGITACIJI vidno raste, ne le samo mej delavci, temveč tudi pri družih stanovih. Iz združne bilance posnamemo sledeče številke. Prometa je imelo društvo 275 737'60 kron, pravo zadružno imetje ozir. inventar znaša 21.828 86 K, zadružne terjatve 186 462'41 K, naprej plačane obresti 3185'79 K, deleži rednih članov 981'58, vloge članov na hiše 8336 51, dolgovi 196 381'34, rezervni zaklad 7675 K. Razni obrtniki so zaslužili pri društvu 33.588'80 K, za zemljišče se je plačalo v minulem letu 20 747'24 za stavbeni material 47.712 K.

Odbor „Slov. katol. delavskega društva“ se je sledeče konstituiral: predsednik J. Gostinčar, podpredsednik J. Urbar, tajnik M. Moškerc, blagajnik F. Stucin, knjižničar J. Kos. Odborniki so: Mentoni, Pip, Zabavnik, Sedmak in Juvan. — Dodatno k našemu poročilu o občnem zboru tega društva pripomnimo, da so zborovalci soglasno odobrili poročila tajnika in blagajnika.

Kako socialni demokratje v svojih vzor. zavodih-podjetjih ravnajo glede odpustá delavcev. Od kapitalistične buržoazije zahtevajo, da se ozira na stare delavce in odpušča vedno le mlajše moči. Gotovo je ta zahteva lepa in jo mora podpirati vsak trezen človek. Toda če se ozremo v soc. dem. podjetja, vidimo ravno nasprotno. Tiskarji „Leipziger Volkszeitung“ katerih šef je soc. demokratiški poslanec Schönlack so stavili zahtevo, da se imajo iz dela odpuščati najprvo oni delavci, ki so bili najzadnje vsprejeti v delo, ker se je ta zahteva odklonila so šli tiskarji v stavko. Toraj od stranke, ki hoče zboljšanje delavcev, se je zavrgla zahteva delavcev, da se varujejo stareji delavci. Vzdignili so se tudi ondotni lesni delavci proti tiskarjem češ, da je njihova zahteva in stavka neopravičena. To seveda najbrže, ker se je stavkalo proti soc. dem. vodstvu. Tako igra socialna demokracija dvojno igro. Delavci pa se ji dajo voditi za nos. Toda ne samo v gospodarskem, temveč tudi v političnem oziru ima socialna demokracija dvojen obraz. Ko so na Dunaju vsled prejavne agitacije ter javnega nasprotovanja proti predpostavljeni oblasti nekje učitelje odslovili iz službe, so socialni demokratje zagnali krik, kakor da bi se hotela podreti zemlja. Sedaj pa, ko je bil francoski general Geslin odstavljen, ker je na jezuitski gimnaziji v Venesu o priliki razdelitve premij imel neki govor, nima socialna demokracija nič proti temu, marveč piše celo: „Da ne pusti republika svojega častnika, ki je javno karal svoje.

Nazadovanje socialnih demokratskih društev. Delavci na Nemškem vedno bolj sprevide vajo, da jih socialna demokracija ne bo osrečila. Lani se je socialna demokratska organizacija na Nemškem zmanjšala za 12.000 mož, ki so so-

cialno demokracijo spoznali in ji radi tega pokazali hrbet.

V Parizu imajo zanimivo stavko, ki je imovitejšim krogom silno nevšečna. Stavka 1300 krojaških pomočnikov in šivilj.

Dve sličici.

(Po Slovenskem Zborniku)

Že takoj za Dunajem sem zapazil na palubi drugega razreda, da „Slovan povsod brate ima.“ V neki kotlini je ležal z grobo obleko pokrit Slovak in spal spanje ubožnega — pravičnega. Dunajski vetrec se je poigral z njegovimi sivimi lasmi in njegova prsa so se krepko dvigala. In da bi ne bil nikomur v napotje in da bi se noben gospod nad njim ne spodtikal in se zato jezil, se je zvil skromno v klopčič, kakor bedno bitje. . .

Ni imel drugega razun nosne torbe in lesenega Krista in nikdo se ni brigal zanj; gospodje so bili ponosni in so mu dali mir. Grobo barvanega in surovo izrezanega Krista, katerega je bil kupil pri kakem kramarju v dunajskem predmestju, je stiskal krčevito k prsom Kolikorkrat je moral peti revež znano pesem „dajte vezat!“ in kolikorkrat so se zaprla vrata dunajskih kuhinj — vedno se je ozrl na Krista. In takrat je imel leseni križ veliko vrednost.

Nisem dvomil, da bode ta stari Slovak na redil svojim sopotnikom veselo dogodnico. In zgodilo se je!

Jedva je odrinil parnik iz požunskega pristana, se je zbudil Joza. Pomel si je oči, pogledal po bregu — in skočil brzo na noge.

Njegovo veliko začudenje je imelo komičen in poleg tega tudi tragičen izraz. Mili Joza je bil prespal najbližjo postajo svoje rodne zemlje. A parnik je hitel dalje in dalje iz naročja njegovega domovja in prihajal vedno globokeje v notranjost zemlje svetoš Stefanske krone Obupen klic se je izvil iz starčevih ust; Joza je begal po palubi, lomil roke, kričal, plakal, stokal — Slovak si ni vedel pomagati. Bil je zaspal in zdaj je k bregu tako daleč! . . . Ali jedini jek njegovega žalovanja je bil zasmeh sopotnikov, zlasti „smetane“ iz prvega razreda, ki je prišla, da bi se z nesrečo Slovakovo razveselila in utešila.

Prišel je tudi kapitanov pomočnik in obdelaval je ubogega Joza s surovimi besedami, ni imel zanj druge utehe, kakor da mora doplačati do bližnje postaje voznino.

Novemu javkanju je sledila nova veselost in nemalo jih je bilo, na kojih obrazih sem bral: „Tót nem ember!“ (Slovak ni človek!)

Ali kakor na svetu vse preneha, tako je prenehalo tudi Jozovo javkanje. Ko so se razveseljeni sopotniki navžili „vesele“ epizode, so se razšli. Nikdo se ni brigal za Jozove solze, nikdo ni slišal njegovega žalovanja; skoro je dini leseni Kristus mu je ostal veren tovariš — ni se mu smejal in se ni radoval njegove nesreče. . .

Konečno se je ustavil parnik na postaji, ki je daleč za Požunom. In postavili so Jozo na breg in mu dali za pot še zasmehljive priimke.

Z vzvišenega mostu sem gledal, kako je Joza, oblečen v slabo obleko, z revno torbo in lesenim Kristom prestavljal svoje noge v tiso-

čerih žarkih pekočega solca in koračil po kameniti in dolgi cesti k ubogi zemlji slovaški. — Molče, brez očitanja je prenašal potrpežljivo usodo ubogih in slabih. In meni se je zdelo, da je to slika iz narodnega življenja. . .

* * *

Nekoliko dni pozneje dremal sem sam v salonu krasno opravljenega parnika. Toda nenadoma me je prebudil nenavaden krik.

Kaj se je zgodilo? Moj Bog grozna nesreča! Baratom je zamudil postajo t. j. prigodil se je požunskemu podoben slučaj, samo da je varianta docela druga.

Brezpomembna figura je skakala kakor tiger. Na obilni glavi čikoš, v visokih škornjih z obezki, ozke hlače, jopica, dolgi brki, rudeč nos, pronikav glas — oj, to je baratom, polnokrvna mladika blatnega Debrecina. Ali, prosim vas to je bil krik, ki ga je zmogla ta figura. Baratom je hotel ostati v Bezdamu, pil je vino, igral na karte, bastoni, metal na vse strani denar, kopja in meče — in je zamudil postajo. Zavedevši se pa zlega nasledka svoje lastne krivde je počel svoje: tolkel je okoli sebe, kričal, letal, upil, grozil in zmerjal. Letel je nad kapitana in kramarja, nad natakarka in kuharja. Grozil je s tožbo pri ravnateljstvu in grozil jako izrazovito, da že naredi na Dunaju red. Pojde k admiralu, k cesarju, k papežu, k Bogu in če je potreba celo po vraga v peklo.

In sopotniki? Vseobčno pritrdjevanje. Kaj! Nezaslišana reč, da bi se baratomu na njegovi lastni zemlji godila taka krivica.

Sam kapitan je prišel pogovarjat nesrečnika; navajal je različne okolnosti, različne izgovore in slednjič pripomnil s kavalirskim izrazom, da bi bilo najboljšo to veliko nezgodo zaliti z dobrim Tokajcem.

Madjar je zaklel še enkrat, ali dal se je pogovoriti, tem preje, ker ga je kapitan zagotovil, da dobi na bližnji postaji izborna priložnost. In ker mu ni nikdo ugovarjal, sedel je zopet za mizo, pil, smejal se in zopet razmetaval bastone, denar, kopja in meče. . . Eljen!

Ko pa je dospela ladja k bližnji postaji, ločil se je lepi baratom (bil je uljudno spremljan) od vesele družbe in skočil poln zadovoljnosti in zadoščenja na breg ter še enkrat pogledal grozno na ladjo. Kapitan je bil baje vesel, da se je dogodek „tako srečno in hladno“ dokončal. Pa, Magyar ember!

In meni se je zopet zdelo, da je to tudi slika iz narodnega življenja.

Službe išče

mlad mož, ki je sposoben slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Zadovolji se z malo plačo. Tudi sprejema prepisovanje vsake vrste. — Blagohotne ponudbe sprejema naše upravnistvo.

Na prodaj je

pila na jermen (Bandsäge), stružnica (Drehbank), okrožna pila (Cirkularsäge) vse malo rabljeno. — Vpraša naj se osebno ali pismeno pri

Anton-u Stupnik

v Zdenskivasi 6 (3-1)
pošta Videm pri Dobropoljah.

Pozor!

Od ponedeljka, 4. svečana t. l. nadalje nahaja se moja

zaloga klobukov

tik moje glavne prodajalne nasproti trgovine usnja J. Seuniga.

Spoštovanjem

8 (3-3)

J. S. BENEDIKT, trgovec v Ljubljani.